

באלקום!" הוהרו והוהרו בלשונכם שלא תהיו ציאו מניכם דבר עתק והוהירו גם את אחיכם הקטנים שלא יצאו לתרבות רעה הפעם! פן נכבד אתכם ראשונה ב"קניידלאך" עוד לפני הסדר של פסח...

ובניידודנו אינם בכ"ו כל כך מסוכנים, כשאך יודעים כיצד להתהלך עמהם. דע המצב בשעה שמתירין להם את הרצועה ומתפייסים להם והם מקבלים את החרשם, שיפחדים מפניהם. הגה למשל באו באיומים על הזקן והטיטו עליו הרם דרבי קוימאי. על שהעיו לבא לפתיחת ביהמ"ד הגדול, זאולם כשאך וזפיעו האבנטים והאדומים וכל הלך לבים והאתרוגים בחצוצות ירושלם ממצרים ועד הנה. זראו בפעל כמשך כי הפעם אין ה"דולה מאעאנא", שנו מיד את טעמם ואת דבורם והודיעו בכרוז שהם לשלום ורק ימסרו את דינם לשמים ע"י תפלה בלחש לאלהא — שבייתה שקטה...

מחויב תיתי! אין מי שיקבל חליאת על שכנינו הטובים ואין חרשין חס ושמים ככשרין שסמותם; אדרבא בני עשרת השב"ט טים מכירים אותם מקדמתדנא מימי אבר תיהם בה"בייבל", שהם בני-תרבות וזרופי שלום, כלומר, ג'נטלמנים אמתיים, ומהאו טעמא תזררו להביא ביפה שבוע אחד קדם גייסות מכל צד, לא חליה כנגד החפנות אלא סתם כך...

קצור הדברים: בני עשרת השבטים ובני דודנו מכינים, כנראה, היטב זה את זה רק עפ"י תרמו. ואין לך דרך יפה מזה לשלום ולאחדות בתוכנו: יד לרמיזה ויד לכורמיזא — לשווי המשקל...

אינו יודע מה יענו וויר המושבות וויר-הוצח למשלחת שלהם, זאולם

קרא בעלי-הכרובית את כל השקצים" וכל הני בריוני ורמוז להם מנבזה שיוכלו לעשות הכל על השבון ה"רבי". ומכיון שנתטה רשות למשחתית שוב אינו מבחין ויצאו השקצים לתרבות רעה, ומשמהתם הגדולה נסתלק מהם מראו של הרבי ונתבטל דרך-אריץ גם בפני הרישדוכנא וחבריו. עד שנבנהו שולחיהם וכדיהיהם בעצמם ושלחו כנגדם גייסות, שהעבירו מנין שלם מהמתפללים בצבור בר-תובות ישר ובלא ויזה אפילו לעלמא-דקשט, כלומר: באם, יא וואלאד! ופרושו בלשון-הקדש: עד כאן תבוא ולא תוסיה!...

כי "מצפון תפתה הרעה" ודמשק זו היא, כנראה, מקום מוכן לפורעניות בשבילנו מימי ב"הרדד, ועלילת-הרם הידועה בריחתו של הלורד בלפור וביהוד בריחתו של הלורד בורלא מדמשק עם המורים או המורות לפני שנים אחדות תוכלנה להוכיח!...

ותוששני מאד — הלואי שאשקר! — ש"הרבי" הצפוני והריפובליקני "יעוף" ממקומו אחרי המעשה הזה, ראשית מפני דרכי שלום עם עשרת השבטים והשניות מפני מפלתו של חריו — אך ורק בעטים ובער מתם של תלמידיו ר' פפא מצפון ואולי גם מדרום, כמו שנאמר: שניאות מי יבין ומנסת רות נמני...

הזקן שלנו — לא כלום! אחר "ברכת הגומל" ירד מצרימה ונשא שם את מנאמו הידול לטובת אחב"י וחזר לביתו בשלום!

הוא אשר אמרתי תמיד: כשאין הממ"ד שלה רוצה אין כלום! ומספרים כי הזמינו מנבחה את גרולי השקצים" עוד לפני חגג והוא בעצמו זכ"י בודו התרה בהם בלשונם כהאי גונא: "דידו

לפני שנים אחדות לשוב על כנו בתור שר הכספים ביורה החדשה ומתחיל גם אני להא" מין כי אושישקין יחזר למלוניו וכי — כל אהטא בלשוני — סופו של משיח לבוא...

ואולם, אין זה מעניני העיקר מה שהפצתי לאמר לכם הוא, שלפי עניות דעתי הקלושה יוצא שכל "חמת דמשק" זו מכוונת היתה לא נגד בלפור ואף לא נגד הציונים בלבד אלא וביהוד דוקא נגד הראש של ה"ה שזכה להקרא בשמה הראשון של אשת אברהם אבינו. כמו שאומרת חותנתי שתחיה: אומרים לבת ומתכוונים לאשת הבו"ה.

הדבר פשוט מאד, רצו הפקידים הקל-ריקים הצפונים מתלמידיו ר' פפא להתפטר מרבים זה, שכל עונו ופשעו שהוא מ"הבור נים החפשים" המכניס דעות נפסדות והפי שיות ר"ל בארץ, כנון חפש דרכו, והפש העתונות וכיוצא בזה, ותוששין הם שמי חס ושלום תפקחנה קצת עיני הקהל בלבנו, מה עשו? — הלכו ורדניסו לו במחילה "הזקן" כרבעי.

וסדנא דארעא חד הוא: גם שם בדמשק ישנם בעלי "סתרים" שאין תוכם כהרם, דבש ועליוסם שלום" וחת לשונם והרם ג' שיות מתחת למדיהם, ממש כמו אצלנו; ויש אומ"רים כי מין "כרובית" בלשון האליאנס, חדשה צמחה שם בהיכלי הרשות, שהרעילה את כל האויר וגרמה לכל הצרות האלו... מחאי גיסא נתקבצו זקני העדה והחליטו באספת-הנבח"רים כנגד כל מיני הפגנות ואמרו, כדרכם: "טפאראלי, יא סידנא וואלפאר! אהללאן וסאד האלאן ומיאת מארחאכא!" וה"הרבי" שלהם נפתח, כנראה, לדבריהם והזמין את האורה הגדול לחסות בצל קורתו, ומאידך גיסא,

שהגישו לי עוד לפני חמש עשרה שנה בביד" הכנסת מחיפה להפטרה, בבואי שם בפעם הראשונה להתפלל... זמרב שמחה, שכחו חכמי הכרמל שלנו את המען הנכון לתנ"ך עברי מקורי...

ועדיין אנו מתאוננים על הסתדרות הנשים בעירנו ועל "הפרח הלבן" שלנו שהם מדפיסים את מודעותיהם דוקא במנור היוני!...

ובשעה שקראתי בעתונים את כל פרטי המאורע בדמשק וביהוד ע"א ה"ויבחה" שעשה הזקן כשם כיעקב אבינו בשעתו מפני עשה, נזכרתי באותו "רבי" שבאו אליו החסידים וספרו לו כי אפיקורם אחד הטיח דברים כלפי הרבי בכבודו ובעצמו.

השליכהו ההוצה! צעק הרבי לחסידיו, והלא הוא עומד בחוץ? ענו החסידים לרבים.

— וככו, ה כ נ י ס ו ה ו פנימה וחש" ליכוחו התוצה! קרא הרבי בועם.

מכינים אתם? מקדם הזמינו את בלפור לסוריה ושלחו לו ורכבת מיוחדת עד צמח כדי להכניסו פנימה לדמשק, ואח"כ נתבקש במחילה לעזב את המקום וללכת לבירות ישר אל האגיה עד שתפליג...

אין אני מן הרפלוזמטים הגדולים ביותר — דבר זה אני חייב להגיד לכם בגלוי, הן לא כל אדם זוכה שיהיה לו ראש של מיניסטר להבין את כל הענינים הסבוכים והמסוככים של עשרת-השבטים והדודה מריאנה מצפון ואת כל הפוליטיקה של "שנים אוחזו בטלית" שלהם במזרח הקרוב, כשם שאיני מבין בשום אופן ואיני יכול להעלות על דעתי למשל, כיצד זכה קיו הכוגד-המוחרם והמגורח בצרפת רק

מסביב לשכונה — כנראה, עפ"י רמז מנבחה — ואת פני הילדים לא ראה. נקל לשער את רב צערם של תימוקות של בית-רבן שפנת הדרם, ומתוך רוגזא שלה סניף ההסתדרות של המורים מחאה נמרצת לועד העיר — השעיר לעזאזל! — כאלו בידו הכל כשם שיד כל בו.

גלוי וידוע לכל — מוסיה תלמידיו זה — כי ליו"ר של הדר-הכרמל יש מבטא יתיר ומיוחד בכל השפות, באפן שבתהלת דבורו קשה להבחין באיזו שפה הוא מדבר, ומכיון שהוא יודע שבעים לשון רצה להראות גם שבע חכמותיו נגדה נא לכל העמים ולא נתן בשום אפן לזר לתרגם את נאומו העברי לכבוד בלפור אלא שהוא בכבודו ובעצמו עמד ותפריא את התרגום לאנגלית עמוקה כזו, שאפילו בני עשרת-השבטים אינם זקוקים לה, ויפה העיר אחד מהם, מאנטווימפלדה שזכה לשמע את התרגום הצולע הזה, שאלמלא לא תרגם ה"טשיירמן" בעצמו את נאומו היה בלפור הושב שהוא מדבר יפה עברית, ועכשיו ששמע את האנגלית שלו, הקיש מסתמא מזה גם על העברית...

ממש כמו אצלנו: בנשה האופירה של "החלוץ" מפר' וינברג ישב לצדי אחד הערביים וכששמע מפי ז'ורני את השיר ה ע ר כ י כביכול, שאל בתמהון: "שו האדא? מביין עאראבי?"... (מה זה, כנראה, ערבית?) ואחרון אחרון חביב:

עדת ישראל עם קרש מק"ק חיפה הגישה, כידוע, מתנה יפה לבלפור: ספר תנ"ך בכריכת כסף טוויר ומזוקק ששבתים, מעשה ידי בעלאל להתפאר, אלא... כן, אלא שעל שער הספר הקדוש הוחז היה שם הרפוס של "לטרים" מהמיסיון, כנראה, שזקן התנ"ך המיסיוני

אלא שקנה לו "קולוניה" שלמה שם בגליל וצוה לקהנה על שמו "בלפוריה". ועכשיו מבין אתה מפני-מה קבלן אותו בכל מקום וככבר פנים יפות?

— ניני, הוסיה זשג'ל לשאל, ומדוע קבל בלפור "פסק" שכזה עם ברמשק?

— חסם אהר! — נועק היהודי בלשונו — זהו מפני שעמד בהוטל "ויקטוריה" ולא הכין לו גם שם מלון "בלפוריה"!

ותלמידיו ההרוץ מחיפה כותב לי היום כדברים האלה:

בשעה שעמד בלפור לפני הקהל בחיפה והרגיש בתוך דבריו את זקנתו ואמר: יחי רצון שיוזכה לראות עוד בבנין הגמל בחיפה וז'יפי העלים מאחב"י, עמדה ילדה בתוך ההמון וכשמענה את דברי הישיב הכריוה: אני נותנת לו שנתים משנותי! ואשה זקנה שעמדה על ידה הוסיפה: "למי אני מועילה בחיי, גם אני נותנת שנת חיים לבלפור..." ובאותו מעמד נאספו כארבעים שנות חיים בתור מתנה לבלפור, אם דבר כזה הועיל, לפי האגדה, לדוד המלך — אפשר שזה יועיל גם לבלפור...

אגב מספר לי תלמידיו הלז באגרתו זו כמה עובדות נאות, כדומה למשל: לפי החכ"י נית שנקבעה מראש, הוחלט להעביר את בלפור ישר מחרבבת להדר-הכרמל דרך הרחוב הראשי הנקרא על שם "הרצל", וע"כ העמידו כיבעוד יום את כל תלמידיו בית-אולפנא שהגיע מס' פרם למאות, כן ידבו, עם מלמדיהם ומחנכיהם לצדי ורחוב כדי לסבל את פני האורה הגדול ולרדש בשלום "מכשר גאילת ישראל" ולקיים מקרא שכתוב: "מפי עוללים ויונקים יסדת עז", ולסוף, עשו עמו תקפה והלכו סחור-סחור

מבעד למסוה

ובכו, חסל סדר פסח כהלכתו וכב"ל פורתו ונסתיימה ב"ה פרישת החגיגות והפתיחות הפגישות והתערות כות, התיאטראות

והנשפים מדקלומים והקשקיש בקופסאות ובקומקומים, כל כנוסי וקרקוס' וכל הני דרפתקו שאירעו בימי החג, כגון מעשה בני-המור וה"חמת דמשק" — עבר החג עומדים גם הם וכל הטררם שלהם ולא נשתייר מהם כמעט שום רשם ושום פרומה בכיס, חוץ, מכיון, מבעלי האבסטיית והמבוניות, כידוע, ועכשיו יבוליים! אנו לנטעם קצת מהאפיר קומן אחרי סדר בלפור ולספר מעשיות נאות ע"א בקורו אצלנו:

ושיחת הבריות מספחת כי שני יהודים פולנים נפגשו ברחוב אלכבי בת"א ונכנסו בשיחה, ועל מה יהודים משוחחיים כיניהם בזמן הזה? — מסתמא על בלפור, שאל אחד מהם:

— מי הוא בלפור זה, שזכה לקבלת פנים יפה שכזו?

— אינך יודע? — ענות חברו כנגון הפולני ובתמיה — הן בלפור זה הוא יהודי אנגלי גדול וגם עשיר מופלג: לורד! והאנג-לים הלא יש להם שכל, הלך בלפור זה וסדר לו את כל הענין מראש: ב"טייל-אוביב" הבין לו אכסניה על שמו, מלון בלפוריה אצל מושב זקנים; בירושלים פתח לו בית-קפה גדול, ג"כ על שמו, ולא זאת

לא הייתי אני במאומם — זה לפי מצב הענינים בפריז: הינדנבורג במרליו הכל אפד... — הייתי מזכיר להם פשוט את דברי זרצ'יל על ההר: כנראה — כך אמר להם — שגא ראיתם או ששכתתם לראות את שד הזה קברו ת האנגלי בעברכם כדרך כדי לבא אלי אל החד...

* * *

אין מה לדבר, מסעו זה של בלפור בארצנו בשלום מרן ועד באר-שבע היה מסע נצחון ונצחון, לנצחוננו, שידע להחזיק את החבר ריא שלו "בתוד" והתחיל בזמן האחרון לעיין קצת ב"יד החזקה" של הרמבם, ובזכות זה עבר הכל בשלום ובשלחה ולא עוד אלא שגם שכנינו השתתפו בשמחתנו ובקבלת-פנים שנערכה לאורחנו ביהודה ובגליל... מעכשיו לא עוד יקרא בספר בראשית: ד מ ש ק א ל י ע ז ר אלא להיפך — אייעורי אתנהתא ואח"כ דמשק...

והנה אעפ"י שלא זכיתי לסעוד אף פעם על שלחנו של מתתיה נתן, כמו למשל, אי תאר בן אב"י ואיני בקי כמותו במסכת אבות דרבי נתן, אעפ"כ יכול אני לבשר לכם תלמידי החכמים ותלמידותי הצנועות, שגם זונתו שתחיה היא אשה כשרה וזהיה במצד זות וגם נחה דולק משבת לשבת, ומסתמא תזכה אף היא למחרות של פנינים ומרגליות מנשי "הרסה" באמריקה. (בינתים תובעת מכני ה"אשת חיל" שלי מחרות פנינים, זקנאה לנציבה) ואעפ"י שאומר בפת"ש לבד אבי — זאת זה אני מאמין לו דוקא! — שאינו ציוני, מוכטחני כי מתוד שלא לשמיה בא לשמה על ההר והעיסו שהוקבל תפלתם וצעמתם של אורחינו הפורגים והאמריקנים "חורבה" — על כסאו

לא ישב זר"ל — ותעיקר, כמו שאמרתי תמיד, שיהיה לנו נציב מאהב"י ויקבע זה לדחיות בלונדון, כשם שהיתה מסורת יפה באמריקה למנות ציריה בקושטא אך ורק מאהב"י, כידוע, ואי"ה אחרי עכור חמיש שנים ואולי עוד פחות, מזה יהיה גם הוא ל"קדושימאכער" כרבעי למחוי, והחורבה" לא תהרב חלילה וגם אחינו הבוכארים לא יצניעו חלילה את מנבעתיהנציב שלהם, וחבל יבוא על מקומו בשלום, ויקום בנו מקרא שכתוב:

ה' לקח זה' נתן!

* * *

ובשעת ה"קידוש" של פסח אצל אמר דורסקי אחר נאומו הנלהב של "הרבי", עמד יהודי פילני, ה—מן שמו, לצדי וצעק באזני בקול גדול אל הרבי: אין אנו מסכימים שתלך מכאן, עליך להשאר! אמדתי לו בניחתא: — מפחמא יודע אתה את המעשה באחתו בחור שתלך בתוב יפו וראיה בהולח נאה, וכו' יצו-הרע לחטיאו לדבר עברה, אמר לו חבואר:

— שוטה שבעולם, אצלי כבר פעלת, מר טב שתלך ותפעל קדם עליה.

— א צ ל ו, כלומר אצל הרבי, כבר פעלת, אמרתי ליהודי הפולני שלי, מוטב שתלכו לפעל קדם על ויצמן ועל קיש, וישיתם הארוכה עם הועד-הלאומי שלנו תוכל לחוכיח...

* * *

לסוף עלו לנלות לכם סוד יכמוס ומי'פ תיע גם יחד: כנראה שכל המעשיות זחנסים ונפל-אות שספרתי לכם באריבות בשעורי הקודם ע"א פתיחת המגללה, הם "פלוק" ופרי

דמיונם של תלמידי הבדואים, ואפילו הידיר עות שבאא למעלה ובאותיות גדולות בכל העתונים הם שקר וכזב של הראשון לאפריל, זהו ראייה:

בעתון "איל פואבלו" (העם) היוצא לאור בסלוניק בשפה האיטליאנית, מיום י"ג ניסן, 7 אפריל, נתפרסמה כל פרשת הפתיחה של המכללה לאמיתה, עפ"י ידיעה שנשלחה במברק אל-חוטוי מירושלם.

אין בכחי למסר לכם בזה את כל הפי' רטים שהחכאו בעתון החשוב הזה וע"כ אנסה לתת לכם רק מעט כדי שתמעמו זיערת הדבש הסלוניקי ותפקחנה עיניכם לראות נבונה ולא תלכו חלילה שולל אחרי הידיעות הכוזבות שבאו בעתוני הארץ והו"ל בלונדון ובשאר המקומות.

הנה, למשל, עלו אל חוהר בני ברקל ומו ברכב, החל מאוטומובילים וכלה בזרינות ערביים בעלי יצני אפנים, בשעה 11 לפני הצהרים החל הקורטניו הגרנדיוזי של הישי-להות הרשמיות, הנציב שלנו בראש אר"י: הנציב המצרי ואת"כ המצביא סראיי מחלכנו.

הלורד בלפור פתח את נאומו ב ע ב ד י ת צחה, לפי העתונים הערביים רבר לטינית, והתפעלות הקהל הניעה למרום קצה, הנציב דבר כמובן באנגלית, ראגיב ביי נאד שאשיכי בשם העיריה כ ע ר כ י ת ואתניו סגן-העיריה של ירושלם ד ו ד י ל י... כנראה, שהיה נחבא אל הכלים, שלא כדרכו מאחורי בלפור ומסוה על פניו ואפשר נשמע קולו מאמריקה ע"י הרדיו: ודבר ה' מירו—ש—ל—ים! כנאומו על אנית-גורל פריודנט ארטור לפני צאתה לארץ-ישראל, ואחרון אחרון חביב: בקילתי הקתח

כל העיר כלא אורה כשושן הבירה ישעתה והיה ממש "להודים" (לא זה שפתח בשי-ללינג וסיום ב"ישקני"), שערו בנפשכם: ארבעים אלף איש — הריני מוסר את דברי חברנו הסלוניקי מלה במלה! — סכבו בחור צות ירושלם עם אמוקות בידיהם ועשו הפגנה עצומת לפני ארמון הממשלה לכבוד בלפור וסיר הרברט סמואל, ולא עוד אלא שבהפגנה זו השתתפו גם הרבה ערבים!...

ונפלא הדבר, שבכל משך הפתיחה של העתון הספרדי לא נזכר שמו של הרב קוק, כנראה, שזה לא היה הרב קוק, שעמד על הדוכן ודבר שעה שלמה, ואך לחנם הוצאנו את חכתו רעה על רכנו הגדול שהוא ארכן בדבורו ועשינו מזה "צימעס" גדול — כפי שהתאונן המסכן אתר דרשתו בפתיחת "בקרד חולקים" בעירנו — ולחנם קצב לו יתבאי בחורבה רק חמשה רגעים "על השעון" להד-שתו לפני הנציב והוא העיו ל"חטף" עוד רגע אחרי ולא עוד אלא שגם העתונים הלונ-דונים שלחם כברו אותו בשם הנאה:

כלומר: רב ממלל רברבן...
"The too Eloquent Rabbi"

ואין אדם רואה אלא מהחזורי לבו, חסרם של העתון הצורר "דילי כייל", הממטיר אש ו"גפרית" עלינו תמיד, ראיה ביזם קבלת-פנים לבלפור בירושלם רק שני דברים: פלוגת שומרים חוככים ע"י שער יפו ושני דגלים שהורים על משרד הועד-הפועל הערבי, ותמונותיו היחידות שבדייל-רימיל יוכיחו.

ובינתים עבר החג, הנצנים נראו בארץ, תור האכיב בא, וימי בצרת של מים וזנבות ארוכים של בני-אדם אצל הברזים, — אגב, כל המעינות והמורות יספיקו כנראה, ער

מתן תורה... ימי משלחות והחג של משה-רבנו (שנדהה לעוד שבוע, איני יודע מדוע?) ממשמישים ובאים עלינו.

* * *

יכדי לסיים לכי טוב אספר לכם מעשה איתי לא מסלוניקי אלא מיפו: מעשה נאה בשני סבלים שסבלו כל ימיהם, צברו על יד וקנו בפרוטותיהם האחרונות שער גורל מצרי בשותפות, ומביון שלא הספיקו לקנות להם ארצו-ברזל כדי לגנו את שטרם, נפלו על הכניאה והיביקו את הגיר מאחורי הדלת הרק היטב אל העץ.

ימים ושנים עברו עד שקרה נס לעיני היהודים הנושאים בעול הצבור ושטרם זכה בזמן האחרון בגירל הגדול של עשרים אלף פרנק זהב, והבנק דרש מהם להביא דוקא את הגיר כדי לשלם להם את הכיזומנים. נסו הביאשרים להסיר את הגיר והנה אהה! — השאר שבעיסה מעכב את הכיר וקשה עליו הפרידה מעל העץ ויאמד לרדק טוב, מה עשו? — בהיות "ההת" אינו הולך אל הנביא דולך הנביא אל ההר, נפלו על המצאה, הסירו את הדלת מעל צוהרת, ושני הסבלים מאומד נתם נשאייה על ובהם אל הבנק, הכניסוה ישר להדר המנהל ואמרו: "הרי לך השטר והאח מאסארי!"

שני הסבלים זכו מיד במקחם וקבלו שכר טרהתם הפעם שמנה מאות פונטים טבין ותקילין, ארבע מאות שקל בסף לכ"א ושניהם חזרו עם שקיהם והבליהם לעבודתם בשוק...

עומות